

bi imele kakršen koli vpliv na ljudsko šolstvo, z izjemo krajevnega in banovinskega šolskega odbora, katerima so pa naložene povečini le dolžnosti. Ta zakon je uvedel tudi marsikaj novega, s čemer se ljudstvo ni spoprijazilo.

Mladinska mafica

—mm V tisku je 7. številka »Našega roda«. Prosimo poverjenike, da prijavijo številno naročnikov.

—mm Dramatizacija Ingoličevih »Sirota«, povestice iz »Našega roda«, je dobro uspela. O predstavi v Ptujskem gledališču so pisali obširno skoro vsi naši listi. Posebno »Večernik« je tej mladinski socialni igri posvetil precejšnjo pozornost. V svoji mladinski prilogi od 11. februarja je priobčil posebno anketo, kjer otroci sami objavljajo svoje vtise o igrici. Anketa je prav zanimiva.

—mm Za najmlajše ima Mladinska mafica na razpolago še sledeče knjige: Josip Ribičič: Miškolin, ilustriral Justin, broš. 4 din, vez. 8 din. Bogomir Magajna: Brkonja Čeljustnik, ilustriral Jakac, broš. 4 din, vez.

Naša gospodarska organizacija

—g Zadrudnikom Učit. samopomoči. Zadrudna uprava Vam je v »Učit. tovarišu« od 1. febr. 1940. sporočila, da ni bilo v januarju 1940. nikakih smrtnih primerih. Zato Vas je prosila, da vsi zadrudniki poravnate neporavnane zneske v tem mesecu. Nekaj zadrudnikov se je odzvalo naši prošnji, vendar je pa še precej članov, ki nam niso do 12. febr. 1940. nakazali dolžnih zneskov. Zadruga ima danes terjatve pri zadrudnikih za 21.273 din. V tem znesku pa niso terjatve za mesečne obroke brezobrestnih posojil, ki znašajo tudi še par tisočakov. Prosimo še enkrat vse pri-

nilo. Predvsem bo nujno ustanoviti institucije, kot so bile nekaj okrajni šolski sveti in višji šolski svet in stremeti, da se prosvetna uprava decentralizira tudi v banovini sami.

8 din. Josip Ribičič: Čurimurčki, ilustriral večbarvno Cotic, broš. 4 din, vez. 8 din. Josip Ribičič: Nana, mala opica, ilustriral večbarvno arh. Omahen, broš. 4 din, vez. 8 din. Fran Roš: Dija, ilustriral dvobarvno Prunkova, broš. 4 din, vez. 8 din. Josip Ribičič: Mihec in Jakec, III. izdaja, ilustriral M. Gaspri, broš. 8 din, vez. 10 din. Ciciban čita, 3. zvezek, broš. din 1,50, 4. zvezek, broš. din 1,50. Klopčič - Černejeva: Dedek Miha, velika, razkošna, večbarvna slikanica, vez. 35 din. —Napravite otrokom veselje. Naročite še danes izbor iz zgornjih knjig.

—mm Knjiga, ki je dragocena opora učencem pri zgodovinskem pouku v IV. razr. ljudskih šol, je Klemenčičeva Zgodovinska čitanka »Iz starih in novih časov«.

zadete zadrudnike, da store svojo dolžnost takoj in to še v februarju t. l. V tem mesecu imamo že več smrtnih primerov, za katere Vam bomo poslali položnice koncem tega meseca. Zadrudna uprava US.

Šolski radio

—r Torek, 20. februarja: Kramljanje z mladino; g. Miroslav Zor.

—r Petek, 23. februarja: Kaj pridela južna Bolgarija; g. Vekoslav Bučar.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 18. februarja ob 17. uri g. inž. Tavčar: a) Negovanje kmet, gozdov, b) Tržna poročila.

Štánovska organizacija JUU

Iz društev

Vabila

— UCITELJSTVU SKOLJELOSKEGA OKRAJA! Zaradi nepredvidenih vremenskih prilik za februar zamišljeno zborovanje odpade. Zborovali bomo v soboto, dne 9. marca v Škofji Loki. — Predsednik.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V DOL. LENDAVI bo zborovalo v soboto, dne 24. februarja 1940. ob pol 10. uri v ljudski šoli v Lendavi. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Dopisi. 3. Referat tov. Kokolja: Učiteljeva osebnost. 4. Razgovor o ekskurziji v Ljubljano. 5. Slučajnosti. — Tovariši-ce, pripravite vprašanja za posvetovalnico. Pridite vsi! Na svidenje! — Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO LAŠKO vabi na veliko skupno zborovanje, ki bo v Trbovljah dne 20. aprila 1940. Ob tej priliki bo poklonitev pred spomenikom blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedini-telja s sodelovanjem zbora Trboveljski slavček in UPZ Emil Adamič. Na sporedu je tudi nad vse zanimiv referat o trboveljskem šolarju, ki bo kolektivno delo trboveljskega učiteljstva. — Prosimo, da se čim prej prijavijo vsa ona društva, ki jim ugodne prilike omogočajo udeležbo na tej manifestaciji. Še posebej prosimo sporočila od sosednjih društev, ki smo jim že dostavili posebno vabilo (Celje, Brežice, Krško in Litija). Če katero teh društev vabila ni prejelo, prosimo, da se odzove temu vabilu. — Odbor.

Poročila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V GORNJEM GRADU je zborovalo 10. februarja v Radmirju ob zelo slabi udeležbi. Vzroki za tako slabo udeležbo so pač v tem, da je nekaj tovarišev na orožnih vajah, da je bilo slabo vreme in ker so zaradi snega v našem okraju skrajno slabe prometne razmere. Vendar nikakor ni mogoče razumeti tistih tovarišev iz najbližje, komaj pol ure oddaljene šole, da se zborovanja niso udeležili. Kadar je bilo zborovanje kje drugje, jim izostanka nismo mogli tako strogo zameriti, toda sedaj je bila njihova odsotnost neopravičljiva. V bodoče pričakujemo od njih več tovariške požrtvovalnosti.

Pred otvoritvijo se je predsednik spomnil dveh umrlih tovarišev, in sicer p. Akvina in upokojenega tov. Josipa Terčaka. Posebno je poudaril zasluge zadnjega za stan, naše društvo in Radmirje, kjer je pokojnik dolga leta služboval. Društvo je sklenilo v trajen spomin obeh pokojnikov darovati Učiteljskemu domu v Mariboru 100 din.

Pri čitanju došlih dopisov so se navzoči zedinili v sledečem:

1. Odboravamo stališče sekcije do organizacije sreskih šolskih nadzornikov.

2. Da bodo kmečko-nadaljevalne šole res dosegle svoj namen, je potrebno, da se zakonito obvezno pohajanje teh šol. Izkušnje namreč kažejo, da je sedanji način obiskovanja kmečko-nadaljevalnih šol neprimeren in zaradi tega šole ne morejo uspevati kljub dobri volji pristojnih oblasti in učiteljev.

3. Gledališče mladega rodu, ki se je osnovalo v Mariboru je velikega vzgojnega pomena, vendar bi želeli, naj bi se to gledališče razširilo v toliko, da bi od njega imeli korist tudi podeželski otroci in učitelji. To bi se dalo doseči, če bi gledališče vzele v svoj program tudi gostovanja v podeželju in izdajanje primernih publikacij. Dokler bo delokrog

gledališča omejen samo na mesto in njegovo najbližje okolico, ne moremo pristopiti kot ustanovniki.

Pri podajanju situacijskega poročila je predsednik posebno poudarjal novo nastali položaj, ki je nastal z izstopom hrvatskih tovarišev in ustanovitvijo Zveze hrvatskih učiteljskih društev. Preko tega nikakor ne bomo mogli iti molče, temveč bomo morali resno preudariti, kaj naj sedaj storimo, da se povežemo v organizacijo, ki bo reprezentirala vse jugoslovansko učiteljstvo. Predsednik je mnenja, da bo mogla biti taka organizacija zgrajena samo na federativni osnovi.

Predsednik je nadalje informiral navzoče o poteku borbe za izboljšanje našega materialnega stanja ter prečital tozadevno spomenico, ki je bila poslana na merodajna mesta ter pismo, ki ga je društvo sprejelo iz predsedstva kr. vlade.

V debati, ki je sledila, so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. Sekcija naj takoj zavzame načelno stališče k novo nastali situaciji v JUU po ustanovitvi Zveze hrvatskih učiteljskih društev, ali pa naj razpiše tozadevno anketo.

2. Vodstvo organizacije naj se potrudi, da ostane Akcijski odbor drž. nameščencev v Beogradu vse dotlej v funkciji, dokler našim potrebam ne bo zadoščeno, oz. dokler ne bo ukinjen § 76. uradniškega zakona.

3. Priznavajoč prizadevanje kr. vlade za konsolidacijo razmer v državi in demokratizacijo vsega javnega življenja konstatiramo, da bi v tem pravcu postal položaj mnogo boljši z ukinitvijo § 76. u. z. in ukinitvijo cenzure nad profesionalnim tiskom. Zato predlagamo, naj se oboje čimprej izvede, posebno še iz razloga, da to ni v zvezi z nobeno finančno žrtvijo.

4. Konstatiramo, da je učiteljstvo po krivdi nezadostnih prejemkov čez mero zadolženo. Ker s sedanjimi plačili teh dolgov ne more odplačevati, zahtevamo:

a) da se učitelji - dolžniki zaščitijo na isti način kakor so se zaščitili kmečki dolžniki;

b) do se vse dotlej, dokler ne bo rešeno vprašanje učiteljskih dolgov, proglasi za te dolgove moratorij.

5. S takim povišanjem plač, kakor se glasom časopisnih vesti misli izvesti, se ne strinjamo, ker tako zvišanje v dani situaciji ne predstavlja popolne rešitve našega materialnega položaja. Zahtevamo:

a) da se čimprej sprejme ureba o kontroli cen;

b) da se v polni meri zadosti našim zahtevam, izraženim v spomenici, ki so jo dne 27. januarja 1940. poslale organizacije državnih nameščencev na merodajna mesta.

Pred zaključkom zborovanja so navzoči soglasno obsodili postopanje tistih tovarišev in tovarišic, ki danes stojijo izven naših vrst in ničesar ne žrtvujejo za našo organizacijo, čeprav bodo morda že v kratkem želi sadove borbe naše organizacije, pa čeprav bi bili ti sadovi majhni.

Hudales Oskar, predsednik.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V MURSKI SOBOTI je zborovalo dne 10. februarja 1940. v Murski Soboti. Navzočih je bilo 76, kar je zelo lepo, če pomislimo, da se iz zapadnosevernega dela učiteljstva zaradi slabega vremena in ukinitve avtobusnega prometa ni moglo udeležiti.

Tovariš predsednik je otvoril zborovanje in čestital tovarišicam in tovarišem k uspelem praktičnem izpitu in novoporočencem želi v

v zakonskem stanu obilo sreče. Pozdravil je dalje novo vstopivše tovarišice, a poslovil se je od tovarišice Leopoldine Kosove, podpredsednice, ki je bila dolgoletna agilna članica društvene uprave in znana v borbi za ženske pravice in za enakopravnost učiteljic. Poslovil se je tudi od tovariša Ivana Baumana, predsednika nadzornega odbora. Oba sta bila znana društvena delavca, kremenita značaja in dobra tovariša. Z njuno premestitvijo je zgubilo naše društvo dosti. Članstvo želi njima na novem službenem mestu mnogo uspehov v društvenem in zasebnem življenju. To je že peti primer premestitve po službeni potrebi v našem srezu.

Tovariš predsednik je na kratko poročal o uspehih naše akcije za zvišanje uradniških plač, dalje o avtomatičnem napredovanju v višje skupine, ter o protekcijah. Granaja vredno je, da se tovarišice in tovariši poslužujejo ilegalnih poti preko svojih »stricov« in njihovih prijateljev. Učiteljstvo zbrano na zborovanju zahteva, da se z »zarado« in s protekcijami vsaj s 3 decenijem naše svobode konča.

Drugo polovico zborovanja je vodil tov. tajnik, ker se je moral tov. predsednik odpeljati. Tajnik je prečital dopise ter razne članke iz »Učit. tovariša« v zvezi s povišico plač državnemu uradništvu in v zvezi z avtomatičnim napredovanjem v višjo skupino.

Ker so se najvažnejši življenjski artikli, ki jih potrebuje obubožan državni uradnik za prehrano zvišali celo za 50 % (krompir), ostali pa se gibajo med 50 do 70 %, je nujna potreba po izdatnem povišanju plač vsaj za 30 % od celokupnih prejemkov in ne samo od draginskih doklad. Načrt, po katerem nameravajo zvišati plače državnemu uradništvu je nezadovoljiv in bi tako zvišanje ne rešilo mizerno stanje uradništva. Učiteljstvo zbrano na zborovanju zahteva, da se najdejo v novem proračunskem letu dovoljni krediti za napredovanja, saj zadostuje za vseh 11.000 primerov, ki čakajo že leta in leta skromnih 30 milijonov dinarjev. Vsako tako zavlačevanje je redukcija uradniških prejemkov.

Tem poročilom je sledil referat tov. Vladka Majhna, učitelja iz Sv. Ane v Slovenskih goricah: »Izvenšolsko delo učitelja«. S tem prekrasnim in znanstvenim predavanjem je pokazal jedro vsega zla, ki žene vaško gospodarstvo v sigurno propast. Z njim v zvezi je pokazal vrednote učiteljevega izvenšolskega dela. Prezre je bil, da je učiteljevo delo izven šole ničevno, če ne bodo pričeli lečiti rakrano vaškega gospodarstva od zgoraj dol. Z referatom je bilo navzoče učiteljstvo zelo zadovoljno, škoda je, da ga ni slišalo ostalo članstvo. Priporočamo zgornji referat vsem učiteljskim društvom.

Sledilo je poročilo tov. blagajnika. Podal je stanje blagajne. Prosi tovariše, da do 1. aprila t. l. poravnajo članarino, a stare zaostankarje poziva, da do določenega roka plačajo zaostanek, če nočejo utrpeti še odvetniške, oziroma sodne stroške.

Članstvo je podalo sledečo resolucijo:

1. Zahteva takojšnje zvišanje službenih prejemkov.

2. Da s 1. aprilom napredujejo vsi v višje skupine.

3. Učiteljstvu naj se vrne stalnost na mestu.

4. Enakopravnost poročenih učiteljic z neporočenimi.

5. Ločitev prosvetne uprave od politične. Sprejet je bil tudi predlog tov. tajnika, da se vse tovarišice, bodisi poročene ali ne, titulira z gospo in ne z gospodično. Prosimo tovarišice(ce), da se tega drže.

Prihodnje zborovanje bo 9. marca, a jubilejna proslava 20-letnice obstoja našega društva bo v mesecu aprilu skupno z lendavskim društvom.

Hajnšek Franc, preds. Kramberger J., taj.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KAMNIK je zborovalo dne 3. februarja 1940. v Domžalah. Navzočih 43 % članov.

Predsednik tovariš Napokoj je pozdravil sreskega šolskega nadzornika g. Cirila Drekonjo in vse navzoče, posebno novo vstopivše: Freglovo, Marcon - Skuljevo, Rakovčev in Pogačarjevo; nato je predstavil zastopnika upravne oblasti g. Vinterja.

Poročal je, da se situacija od zadnjega zborovanja ni nič izpremenila, ker čakamo na preureditev države. V stanovskem glasilu smo v zadnjem času mnogo čitali o predvidenem zboljšanju naših prejemkov.

Tajnica je poročala o došlih dopisih.

Blagajniško poročilo izkazuje neugodno stanje, zato je poslal blagajnik, tovariš Koman, opomine nekaterim zadrudnikom. Nadalje je blagajnik prečital, katera šola je in katera ni poravnala članarino za SSM. Sledilo je predavanje tov. Jenka o Sigmundu Freudu in psihoanalizi.

Predavatelj je opisal Freudovo življenje in delovanje, omenil najvažnejša dela in njegove učence Adlerja in Junga in ločitev od Freuda. Podal je pregled vsega Freudovega dela v sledečih poglavjih: 1. Razlaga sanj, vzrok, njih nastanek, razvoj in pomen. 2. Malenkostne napake, njih razlaga, karakteristika in globlji pomen. 3. Ojdipov kompleks, za pedagog najvažnejše in najzanimivejše poglavje, ki ga je predavatelj podrobneje razčlenil

in ilustriral z zanimivimi primeri. 4. Nad-jaz, nastanek nad-jaza, v zvezi z Adlerjevo, Jungovo in Duboisevo kritiko Freudove psihoanalize. 5. Strah, Freudovo pojmovanje strahu, vrste in vpliv na značaj in sploh na duševni razvoj. 6. Karakter, nova razvrstitev značajev in primerjava s klasično razdelitvijo in s Kretschmerjevo označbo. 7. Za zaključek je omenil splošni kulturni pomen Freudovega dela in o izgleh psihološkega v bodočnosti.

Predsednik se je toplo zahvalil za zanimiva izvajanja, iz katerih je bilo razvidno, da se je tovariš dobro poglubil v Freudova dela.

Tovariš Koman je poročal, da se je na seji upravnega odbora sklenilo, da bodo predstvena poročila kolikor mogoče kratka, ker so itak objavljena v stanovskem glasilu. Ker vlada v administrativnem pogledu neenotnost v našem srezu, nas je tovarišica iz sreske pisarne seznanila s tozadevnimi napakami.

Sreski šolski nadzornik je priporočil, da bi se poglubil v študij o vzgojnih, socialnih in stvarnih potrebah našega otroka v srezu. Take aktualne raziskovalne življenjske teme bodo dale dosti dela za daljšo dobo. Na ta način bi aktivizirali članstvo in poživeli društvena zborovanja.

Ker slučajnosti ni bilo, je predsednik zaključil zborovanje.

Jos. Napokoj, preds. Iv. Hrastova, taj.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ŽU-ZEMBERK je zborovalo dne 16. decembra 1939. ob precejšnji udeležbi.

Po otvoritvi in pozdravih je podal tov. predsednik situacijsko sliko o naši organizaciji in razpravljal o zaščiti članstva, o napredovanju, o izplačevanju ban, dotacije, o naročilu knjig SSM in drugo. Vsestransko se je obravnavalo tudi vprašanje olajšave na ljudski šoli, ki je bila z odlokom šol, oblasti v zadnjem času spremenjena, oziroma ukinjena.

Zatem pa je podal tov. Perko točno poročilo o naših prejemkih, ki pri današnji občutni draginji nič več ne zadoščajo. Tovariš predsednik je nato obrazložil, kaj se je v tem oziru že pokrenilo od strani naše organizacije in drugih uradniških organizacij, in je upati, da napore te akcije za zboljšanje naših prejemkov ne bodo brezuspešni.

Nato je predaval tov. Hinko Ravbar iz Doberniča o temi: Učitelj in njegovi uspehi v šoli. Izvajal je: Zmotna je misel, da so vseh slabih uspehov v šoli krivi edinole otroci, njih večja ali manjša nadarjenost ali pridnost. Trije činitelji so, ki o tem odločajo: dobra ali slaba priprava učiteljeva na pouk in ves njegov nastop, socialni položaj staršev, njih miselnost, večje ali manjše razumevanje za šolo ter končno seveda tudi duševna in telesna struktura otrok samih.

Zato se mora učitelj na pouk vedno prav skrbno pripravljati. Študira naj pridno svoj službeni okoliš in njega posebnosti, se zanima in spoznava ljudi, njih delo in skrbi, njih mišljenje in čustvovanje ter socialne prilike, v katerih otroci odrasčajo, in uspehi ne bodo izostali.

Lepo zasnovano in po življenjskih skušnjah obdelano predavanje so poslušali zborovalci pozorno in z največjim zanimanjem. Pridnemu predavatelju za trud in koristen nauk iskrena hvala!

Prihodnje zborovanje bo meseca aprila v Dobriču. Program se bo določil naknadno. Fr. Mervar, preds. Rafaela Hrovatova, taj.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO SMARJE PRI JELŠAH je imelo redno zborovanje dne 10. februarja 1940. v Rogatu. Udeležba 39 članov, t. j. 47 %. Predsednik tov. Verk posebej pohvali tov. iz Stopere, Zetala, Sv. Roka in Pristave, ki se niso ustrašili slabih poti in sneženega meteža in prišli, dočim pogrešamo mnoge iz šol ob železniški progi. Mlademu zakonskemu paru Krašnja čestita k poroki, odličnemu tovarišu, delavcu na vasi in dobrovolcu iz svetovne vojne Kovačiču pa k odlikovanju. Vabi učiteljstvo, da v večjem številu naroči publikacije SSM. Kratko poročila o ustanovnem obnem zboru Unije za zaščito dece, o akciji za ureditev naših prejemkov in o razmerah v Udruženju. Predloge sekcije za novi finančni zakon so prečitali in odobrili.

Tov. Sotošek je podal referat: Trije dečki potujejo na Dolenjsko. V referatu je živo naslikal potovanje treh kolezarjev, inteligentnih, narodno zavernih in kritičnih od Rogata skozi Podsedro, Rajhenburg, Krško, Kostanjevico in Novo mesto do Velikih Lašč in Ortneka. Po naslovu suhoparno predavanje je znal s plastičnim prikazovanjem in pikro kritiko tako poživiti, da so mu zborovalci sledili z velikim zanimanjem.

Sprejeti so bili predlogi tov. Ferlinca: Pri društvu se osnuje pevski oktet, organizira se skupni nastop vseh mladinskih pevskih zborov iz območja našega društva. JUU naj še posebej deluje na to, da se materialni položaj najmlajših čimprej in izdatno izboljša.

Uprava se je po obnem zboru konstituirala le časno. Ker je uprava sedaj zopet kompletna, so funkcije v njej razdeljene: predsednik Verk Miloš, podpredsednik Stefenciosa Tone, tajnik Rataj Oskar, blagajničarka Godnik Ela, člani: Ahtikova, Potočnikova in Sotošek.

Verk Miloš, preds. Rataj Oskar, tajnik.

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

priporočata veliko izbiro damskega in moškega blaga, preproge, zastore, odeje, perje, puh itd. Postrežba solidna!